

सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, विभागीय कार्यालय, अमरावती.

शासकीय तंत्रनिकेतन परिसर, गाडगेनगर, अमरावती.

Email :- roamravati@dtmaharashtra.gov.in

Web :- www.jdroamt.org

Phone :- 0721- 257 3027, 2572577

Fax :- 0721- 257 7913

जा.क्रमांक.:- विकाअ/शिक्षण/२०२६/ 485
दिनांक :- 24 FEB 2026

प्रति,

प्राचार्य,

सर्व शासकीय/अनुदानित/विनाअनुदानित,

अभियांत्रिकी/औषधनिर्माणशास्त्र/वास्तुशास्त्र/बीबीए/बीसीए/एमबीए/एमसीए अभ्यासक्रमाच्या संस्था
अमरावती विभाग, अमरावती.

विषय :- महाराष्ट्रातील उच्च शैक्षणिक संस्थांमध्ये शिक्षण मंत्रालय, युजीसी विभाग (University Grant Commission) यांचे निर्देशानुसार पशु कल्याण संस्था स्थापन करण्याबाबत.

संदर्भ :- १. उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाचे पत्र क्र. संकीर्ण-२६/प्र.क्र.१३/समन्वय, दि.०९/०२/२०२६

२. मा.सहसंचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, म.रा.मुंबई यांचे पत्र क्र.DTEM-D१६/२२/२०२६-DESK१६,
दिनांक १८/०२/२०२६

उपरोक्त विषयाबाबत संदर्भाधीन शासन पत्र व त्यासोबत अध्यक्ष, महाराष्ट्र प्राणी कल्याण कायदा संनियंत्रण समिती, पशुसंवर्धन विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे क्रमांक प्राककासंस/१३-१६/२०२६, दिनांक ३/२/२०२६ चे पत्र व त्यासोबतचे श्री. गिरिष शहा, सदस्य, भारतीय प्राणी कल्याण मंडळ यांचे दिनांक १/१/२०२६ चे पत्र व सहपत्र पाठविण्यात येत आहे कृपया त्याचे अवलोकन करावे.

राज्यात प्राणी कल्याण कायद्याची प्रभावीपणे अंमलबजावणी होणेसाठी मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांचे आदेशानुसार महाराष्ट्रात प्राणी कल्याण कायद्याचे संनियंत्रण करण्यासाठी "महाराष्ट्र प्राणी कल्याण कायदा संनियंत्रण समिती" स्थापन असून त्यानुषंगाने, भारत सरकार, शिक्षण मंत्रालय, उच्च शिक्षण युजीसी विभाग यांचे दिनांक १३/६/२०२५ च्या पत्रान्वये आपल्या संस्थेमध्ये पशु कल्याण संस्था स्थापन करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत.

त्यानुषंगाने सोबतच्या पत्रात दिलेल्या सूचनांनुसार, आवश्यक ती कार्यवाही करण्याचे निर्देश देण्यात येत आहे.

सहपत्र :- वरील प्रमाणे.

प्र.सहसंचालक तंत्रशिक्षण,
अमरावती.

प्रत :- प्रोग्रामर, तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय, अमरावती यांना संकेतस्थळावर टाकण्याकरीता.

तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य

३, महापालिका मार्ग, पत्र पेटी क्र. १९६७, मुंबई ४०० ००१.

दूरध्वनी क्र. ०२२-६८५९७४३६/४७६,

ई-मेल-desk96@dtmaharashtra.gov.in, वेबसाईट: <http://www.dtemaharashtra.gov.in>

DTEM-D१६/२२/२०२६-DESK१६

प्रति,
सहसंचालक,
तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालय,
मुंबई/पुणे/नाशिक/छत्रपती संभाजीनगर/अमरावती/नागपूर
संचालक,
महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळ, मुंबई

विषय :- महाराष्ट्रातील उच्च शैक्षणिक संस्थांमध्ये शिक्षण मंत्रालय, युजीसी विभाग (University Grant Commission) यांचे निर्देशानुसार पशु कल्याण संस्था स्थापन करण्याबाबत.
संदर्भ :- उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाचे पत्र क्र.संकीर्ण-२०२६/प्र.क्र.१३/समन्वय, दि.०९ फेब्रुवारी, २०२६

उपरोक्त विषयाबाबत संदर्भाधीन शासन पत्र व त्यासोबत अध्यक्ष, महाराष्ट्र प्राणी कल्याण कायदा संनियंत्रण समिती, पशुसंवर्धन विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे क्रमांक प्राककासंस/१३-१६/२०२६, दिनांक ३/२/२०२६ चे पत्र व त्यासोबतचे श्री. गिरीष शहा, सदस्य, भारतीय प्राणी कल्याण मंडळ यांचे दिनांक १/१/२०२६ चे पत्र व सहपत्र पाठविण्यात येत आहे ती कृपया पहावीत.

राज्यात प्राणी कल्याण कायद्याची प्रभावीपणे अंमलबजावणी होणेसाठी मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांचे आदेशानुसार महाराष्ट्रात प्राणी कल्याण कायद्याचे संनियंत्रण करण्यासाठी "महाराष्ट्र प्राणी कल्याण कायदा संनियंत्रण समिती" स्थापन असून त्यानुषंगाने, भारत सरकार, शिक्षण मंत्रालय, उच्च शिक्षण युजीसी विभाग यांचे दिनांक १३/६/२०२५ च्या पत्रान्वये राज्यात सर्व उच्च शैक्षणिक संस्थांमध्ये पशु कल्याण संस्था स्थापन करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत.

तरी सदर प्रकरणी, आपल्या अधिपत्याखालील सर्व संस्थांना सोबतच्या पत्रात दिलेल्या सूचनांनुसार, आवश्यक ती कार्यवाही करण्याचे निर्देश देण्यात यावेत.

सहसंचालक, तंत्र शिक्षण,
विभागीय कार्यालय, अमरावती
क्र. 732 दि. 20.02.26

Digitally signed by
DHANAPAL A KAMBLE
Date: 18-02-2026
17:20:59 कांबळे

सह संचालक, तंत्र शिक्षण, म.रा., मुंबई

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
मंत्रालय विस्तार, चौथा मजला,

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई-४०० ०३२

Email ID:- do.aethahte-mh@gov.in

क्रमांक:- संकीर्ण -२०२६/प्र.क्र. १३/समन्वय

दिनांक:- ९ फेब्रुवारी, २०२६.

प्रति,

- १) संचालक, (उच्च शिक्षण), उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- २) संचालक, (तंत्र शिक्षण), तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ३) संचालक, (कला), कला संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

विषय:- महाराष्ट्रातील उच्च शैक्षणिक संस्थांमध्ये शिक्षण मंत्रालय, युजीसी विभाग
(University Grant Commission) यांचे निर्देशानुसार पशु कल्याण संस्था स्थापन
करण्याबाबत

सोबत अध्यक्ष, महाराष्ट्र प्राणी कल्याण कायदा संनियंत्रण समिती, पशुसंवर्धन विभाग, मंत्रालय,
मुंबई यांचे क्रमांक प्राककासंस/१३-१६/२०२६, दिनांक ३/२/२०२६ चे पत्र व त्यासोबतचे श्री.गिरीष शहा,
सदस्य, भारतीय प्राणी कल्याण मंडळ यांचे दिनांक १/१/२०२६ चे पत्र व सहपत्र पाठविण्यात येत आहे.

२. राज्यात प्राणी कल्याण कायद्याची प्रभावीपणे अंमलबजावणी होणेसाठी मा. उच्च न्यायालय, मुंबई
यांचे आदेशानुसार महाराष्ट्रात प्राणी कल्याण कायद्याचे संनियंत्रण करण्यासाठी "महाराष्ट्र प्राणी कल्याण
कायदा संनियंत्रण समिती" स्थापन केली आहे.

३. त्यानुषंगाने, भारत सरकार, शिक्षण मंत्रालय, उच्च शिक्षण युजीसी विभाग यांचे दिनांक
१३/६/२०२५ च्या पत्रान्वये राज्यात सर्व उच्च शैक्षणिक संस्थांमध्ये पशु कल्याण संस्था स्थापन करण्याचे
निर्देश देण्यात आले आहेत.

४. तरी सदर प्रकरणी, सोबतच्या पत्रात दिलेल्या सूचनांनुसार, आपले स्तरावर आवश्यक ती कार्यवाही
करण्यात यावी, ही विनंती.

सोबत : वरीलप्रमाणे.

(संचिता जाधव)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

उपसचिव, (मशि/विशि/ तांशि), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

संक्र. ५४/समत्वथ
१/२१२६

महाराष्ट्र शासन
पशुसंवर्धन विभाग

महाराष्ट्र प्राणी कल्याण कायदा संनियंत्रण समिती

(मा. मुंबई उच्च न्यायालय व महाराष्ट्र शासनद्वारे गठीत)

८वा मजला, नवीन प्रशासकीय भवन, मादाम कामा रोड, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दूरध्वनी क्रमांक - ०२२ २२८३ ८९८८, ई-मेल : anicommah@gmail.com

अध्यक्ष :

न्या. कमलकिशोर तातेड (नि.)

उच्च न्यायालय, मुंबई

जा. क्र. प्राककासंस/ १३-१६ /२०२६

दिनांक : ३/१२/२०२६

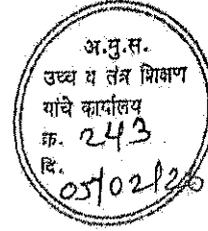
प्रति,

१. मा. डॉ. रामास्वामी एन. (भा.प्र.से.)

सचिव (पदुम), कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास
व मत्स्यव्यवसाय विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.

२. मा. आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगर पालिका, मुंबई

३. मा. सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.

विषय :- महाराष्ट्रातील उच्च शैक्षणिक संस्थांमध्ये शिक्षण मंत्रालय, युजीसी विभाग (University Grants Commission) यांचे निर्देशानुसार पशु कल्याण संस्था स्थापन करण्याबाबत ...

महोदय,

आपणास विदित आहेच की, राज्यात प्राणी कल्याण कायद्याची प्रभावीपणे अंमलबजावणी होणेसाठी मा. उच्च न्यायालय मुंबई यांच्या आदेशानुसार पदुम विभागाच्या शासन निर्णय क्र.एसएलटी-१००५/१९०१३८/प्र.क्र.२२५(भाग-२)/पदुम-३, दिनांक ५ डिसेंबर २००५ अन्वये महाराष्ट्रात प्राणी कल्याण कायद्याचे संनियंत्रण करण्यासाठी "महाराष्ट्र प्राणी कल्याण कायदा संनियंत्रण समिती" स्थापन केली आहे. या समितीची कार्यकक्षा संपूर्ण महाराष्ट्र आहे.

विषयाचे अनुषंगाने सादर करण्यात येते की, श्री. गिरीष शहा, सदस्य भारतीय प्राणी कल्याण मंडळ यांचेकडून महाराष्ट्र प्राणी कल्याण कायदा संनियंत्रण समितीस दि.०१.०१.२०२६ रोजीचे पत्र मिळाले. सादर पत्रात नमूद करण्यात आल्यानुसार भारत सरकार, शिक्षण मंत्रालय, उच्च शिक्षण, युजीसी विभाग यांचेकडून दि.१३ जुन २०२५ च्या पत्रात राज्यात सर्व उच्च शैक्षणिक संस्थांमध्ये पशु कल्याण संस्था स्थापन करण्याबाबतचे निर्देश देण्यात आलेले आहेत. तरी मुंबई तथा राज्यात भारत सरकार, शिक्षण मंत्रालय, उच्च शिक्षण, युजीसी विभाग यांच्या ओशान्वये काय कारवाई करण्यात आली याबाबत सविस्तर अहवाल दि.२६.०३.२०२६ पर्यंत समितीस सादर करावा.

http://www.legis.gov.in/9901b4cc88666dad/Desktop/COMMITTEE/Letter to ADF Department.doc

३/१२/२०२६

तसेच सदर विषय आपल्या विभागाशी संबंधित नसल्यास संबंधित विभास सदर पत्र आपल्याकडून परस्पर पाठविण्यात यावे व तसे या कार्यालयास आपणाकडून उलट टपाली कळविण्यात यावे. सोबत श्री.गिरीश शहा सदस्य भारतीय प्राणी कल्याण मंडळ यांचे दि. ०१.०१.२०२६ रोजीच्या पत्राची छायांकीत प्रत (पान क्र.१ ते ५) आपल्या अवलोकनार्थ पाठविण्यात आले आहे.

२-२-२०२६
न्या. (नि.) कमलकिशोर तातेड)

अध्यक्ष,
महाराष्ट्र प्राणी कल्याण कायदा
संनियंत्रण समिती, मंत्रालय, मुंबई-३२.

प्रत- श्री.गिरीश शहा, सदस्य, भारतीय प्राणी कल्याण मंडळ यांना माहितीस्तव सादर.

GIRISH SHAH
Member
ANIMAL WELFARE BOARD OF INDIA
(Ministry of Environment, Forests &
Climate Change, Govt. of India)

Date: 1 January 2026

To

Shri Kamal Kishor Tated,

Chairman

Maharashtra Prani Krurata Nivaran Mandal

Government of Maharashtra

Mumbai

Subject: Implementation of Ministry of Education & UGC Directives on Establishment of Animal Welfare Societies in Higher Educational Institutions across Maharashtra

Respected Tated Sir,

I am writing to you in your esteemed capacity as Chairman of the Maharashtra Prani Krurata Nivaran Mandal, to invite your kind attention to recent and important Central Government directives Issued by the Ministry of Education and the University Grants Commission (UGC) concerning institutionalisation of animal welfare education and activities in Higher Educational Institutions.

The Ministry of Education, Department of Higher Education, vide its communication dated 7 May 2025, has forwarded and endorsed a proposal for establishing Animal Welfare Societies in Higher Educational Institutions, The Ministry has specifically requested necessary action and submission of an Action Taken Report by the concerned authorities.

Subsequently, the University Grants Commission, vide its detailed communication dated 23 June 2025, has issued comprehensive guidance to Universities and Colleges for establishment of Animal Welfare Societies (AWS), explicitly grounding the initiative in:

- Article 51A(g) of the Constitution of India (compassion towards living beings),
- National Education Policy (NEP) 2020, emphasizing ethics, empathy, service and constitutional values, and
- Alignment with Sustainable Development Goals (SDGs), particularly SDGs 3, 12, 13 and 15.

The UGC communication further outlines a structured framework for AWS activities, including:

- Awareness and education on animal protection laws and ethics,
- Campus-based animal care initiatives,

- 2
- Legal and policy literacy relating to animal welfare,
 - Community outreach and conflict mitigation,
 - Internships and field exposure with SPCAs and veterinary institutions, and
 - Research and interdisciplinary academic projects.

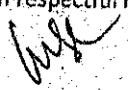
In view of the above, I respectfully request your good offices to kindly take cognizance of these binding Central Government and UGC directives, and to facilitate their implementation across Maharashtra by:

- Issuing suitable recommendations / advisories through the Maharashtra State Animal Welfare Board, and
- Coordinating with the Higher & Technical Education Department of Maharashtra, Universities, Colleges, and affiliated institutions, for systematic establishment of Animal Welfare Societies on campuses.

Such implementation will not only ensure compliance with national policy directions, but will also play a transformative role in sensitising youth, strengthening humane values, and embedding animal welfare within the mainstream educational ecosystem of Maharashtra.

I shall be grateful for your guidance and support in this important matter and remain available for any assistance or coordination required.

With respectful regards,

Yours sincerely,

Dr. Girish Jayantilal Shah

Member, Animal Welfare Board of India

Managing Trustee, Samast Mahajan

Enclosures:

1. Ministry of Education letter dated 07.05.2025
2. UGC communication dated 23.06.2025 – Establishment of Animal Welfare Societies

3

भारतीय
अमृत महोत्सव

विश्वविद्यालय अनुदान आयोग
University Grants Commission
(विश्व शिक्षण, सर्वोत्तम शिक्षण)
(Ministry of Education, Govt. of India)

आचार्य मनोहर र. जोशी
Prof. Manish R. Joshi
Secretary

D.O No. 2-17/2025(CPR-II)(C.162888)

23 जून 2025, 1947/13th June, 2025

आंतरनीय सहायता/सहायता

Subject: Establishing Animal Welfare Societies in Higher Educational Institutions - reg.

The Ministry of Education vide letter number 16-1/2022-UIA dated 7th May 2025 has issued a communication regarding the establishment of Animal Welfare Societies in Higher Education Institutions.

1. Under NEP 2020 one of the fundamental principles that will guide both the education system at large, as well as the individual institutions include ethics and human & Constitutional values like empathy, respect for others, cleanliness, courtesy, democratic spirit, spirit of service, respect for public property, scientific temper, liberty, responsibility, pluralism, equality, and justice. National Education Policy (NEP) 2020 recognizes the importance of social, emotional, and ethical learning as essential components of holistic education. It stresses that educational institutions should actively nurture values like empathy, compassion, cooperation, and a strong sense of responsibility among students.

2. NEP 2020 inter-alia endorses the value-based education including development of humanistic, ethical, Constitutional, and universal human values of truth (satya), righteous conduct (dharma), peace (shanti), love (prem), nonviolence (ahimsa), scientific temper, citizenship values, and also life-skills lessons in seva/service and participation in community service programmes will be considered an integral part of a holistic education.

3. The Policy also emphasise that students are the prime stakeholders in the education system and vibrant campus life is essential for high-quality teaching-learning processes. Towards this end, students will be given plenty of opportunities for participation in sports, culture/arts clubs, eco-clubs, activity clubs, community service projects, etc.

4. In addition, it is relevant to be noted that Article 51A(g) of the Indian Constitution calls upon citizens to show compassion towards all living beings.

5. Animal welfare is an integral part of the Sustainable Development Goals (SDGs), particularly SDG 12 (Responsible Consumption), SDG 13 (Climate Action), SDG 15 (Life on Land), and SDG 3 (Good Health and Well-being).

6. In alignment with this vision, Higher Education Institutions (HEIs) may consider establishment of Animal Welfare Societies (AWS) in their institutions for protection and welfare of animals. Engaging young minds in animal welfare initiatives can significantly foster their personal growth, enhance their academic development, and contribute to their holistic education.

Contd. 2/-

5

Government of India
Ministry of Education
Department of Higher Education
UGC Division

Shakti Bhawan, New Delhi
Dated the 07th April, 2025

To
The Secretary
University Grants Commission
Bahadurshah Zafar Marg,
New Delhi-110002

To
The Member Secretary,
All India Council of Technical Education,
Nelson Mandela Marg, Vasant Kunj,
New Delhi-110070

[Handwritten signature]

Subject: Proposal for Establishing Animal Welfare Societies in Higher Educational Institutions- regarding

Sir,

I am directed to forward herewith a letter dated 22.04.2025 received from Smt Maneka Sanjay Gandhi (copy enclosed) regarding the subject mentioned above. Necessary action may be taken on the matter and an Action Taken Report submitted expeditiously.

Yours faithfully

Encl. As above

[Handwritten signature]
7/4/25
(Ajeet Kumar)

Under Secretary to the Government of India
Tel No: 23384582
Email- ajeet.kumar12@nic.in

Copy to All Bureau Heads of D/o Higher Education for necessary action on the letter dated 22.04.2025 received from Smt. Maneka Sanjay Gandhi